

Zagreb, 15. listopada 2008.

Predmet: Dodatne napomene uz Odluku o korištenju starijih hrvatskih novina

Zašto je donesena Odluka o korištenju starijih hrvatskih novina u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu?

Potrebno ju je pojasniti s nekoliko aspekata.

Cilj je Odluke zaštita i očuvanje nacionalnoga novinskoga fonda Knjižnice i pohrana na mediju koji će građu učiniti dostupnijom za korištenje, što je jedna od temeljnih zadaća i zakonska obveza Knjižnice. Želi se započeti proces **cjelovitog** rješavanja zaštite novinskoga fonda uz pretpostavku postojanja potrebnih uvjeta za provođenje projekta, a to su odgovarajuća oprema i broj djelatnika.

Djelomično rješavanje zaštite starijih hrvatskih novina bilo je u tijeku i u dosadašnjoj praksi Knjižnice, ali nije proizvelo očekivane, željene rezultate.

Stanje građe. Novine su dio knjižničkoga fonda posebno podložan habanju i propadanju - zbog učestaloga korištenja hrvatskih novina, a djelomice se radi o jedinim sačuvanim primjercima, građa je u lošem stanju te je treba što prije restaurirati i zaštititi. Pojedini primjerci novina, na primjer, ne trpe niti listanje, jer se papir pri dodiru raspada.

Oblici zaštite. Mikrofilmiranje - izrada mikrofilmskih kopija novina koje se daju na korištenje, a sam tiskani primjerak dostupan je na uvid samo istraživačima povijesti tiskarstva, tiskarskih tehnika i materijala. **Digitalizacija** se planira poslije mikrofilmiranja. Osim što će značiti zaštitu građe, pridonijet će i njezinoj dostupnosti široj zainteresiranoj javnosti.

Korištenje. Ova Odluka ničim nije zapriječila korištenje građe koja se čuva u NSK - svaki korisnik može dobiti potrebnu građu na korištenje pod određenim uvjetima koji su rezultat zakonske obveze čuvanja građe. Građa se može koristiti u odgovarajućem roku potrebnom za zaštitu-mikrofilmiranje građe i na odgovarajućem mediju i do sada se nije dogodilo da je ta mogućnost bilo kome uskraćena.

Mikrofilmske kopije hrvatskih novina dostupne su za uporabu u Čitaonici periodike na 3. katu Knjižnice svakodnevno od 8:00 do 21:00, subotom od 8:00 do 15:00. U tu je svrhu čitaonica opremljena odgovarajućom opremom (4 mikrofilmska čitača, od toga 2 s pisačem). Pri korištenju opreme djelatnici Čitaonice pružaju korisnicima potrebnu pomoć.

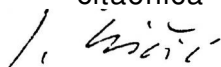
Obavijesti korisnicima. Na mrežnim stranicama Knjižnice nalazi se popis naslova hrvatskih novina za koje su izrađene mikrofilmske kopije. Popis se nadopunjava mjesečno, odnosno u skladu s pristizanjem novih mikrofilmskih kopija u Čitaonicu. Korisnicima su dani na uvid i popisi hrvatskih novina koje su dostupne u fondu drugih knjižnica - u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Knjižnici Hrvatskoga državnog arhiva. Načinjena je analiza korištenja hrvatskih novina u 2008. godini, vodi se dnevna statistika naslova koji se traže za korištenje, tako da su učestalost korisničkih zahtjeva i stanje građe osnovni elementi za određivanje redoslijeda kojim će se pristupiti izradi mikrofilmova.

Oprema. Uz opremu koja se nalazi u čitaonici periodike, veliki je napor uložen u nabavu suvremene opreme potrebne za snimanje građe. U tome je Knjižnica dobila financijsku pomoć i podršku nadležnih ministarstava Republike Hrvatske. Suvremenu opremu Knjižnica će koristiti ne samo za dovršenje i provedbu ovoga značajnoga projekta, nego i za potrebe drugih sličnih projekata u Knjižnici i izvan nje.

Pravni aspekti. Odluka se temelji na odgovarajućoj zakonskoj regulativi i na pravnim aktima Knjižnice, na što je upozoreno u uvodnom dijelu teksta Odluke.

Nesporno je da nacionalni novinski fond treba zaštititi, ali i omogućiti njegovo korištenje. U ovom su trenutku možda te dvije temeljne zadaće Knjižnice prividno u sukobu. O mogućim prilagodbama Odluke zahtjevima i potrebama korisnika, a ovisno o stanju u kojemu se traženi naslov nalazi, korisnici će biti na vrijeme izviješteni.

Voditeljica Odsjeka u središnjoj službi
čitaonica

mr.sc. Jelica Leščić